

тати аналізу студенти фіксують, складаючи матриця ідей. Під час вивчення патофізіології ефективним виявився методичний прийом «Логічне дерево»: центральний стовбур дерева вказував на хворобу, на основних гілках зазначались її причини, а на допоміжних – конкретні симптоми.

Аналіз опитування студентів та виконання ними контрольних завдань, які передбачали вияв вмінь розв'язувати проблеми, засвідчує розвиток у них здатності до аналізу й оцінювання інформації з різних джерел, умінь добирати аргументів на підтримку обраної позиції, аналізувати власну пізнавальну діяльності та її результативність.

Література

1. Пометун О. І. Критичне мислення як педагогічний феномен. *Український педагогічний журнал*. 2018. №2. С.89-97.
2. Тягло О. Досвід засвоєння критичного мислення в українській вищій школі *Філософія освіти*. 2017 №2. С. 240 – 257.
3. Кроуфорд А. Технології розвитку критичного мислення учнів/ Кроуфорд А., Саул В., Метьюз С., Макінстер Д. ; за наук. ред. О. І. Пометун. – К.: Видво «Плеяди», 2006. – 220 с.
4. Lipman M. (1995). Critical thinking – what can it be? In A. Ornstein & L. Behar (Eds.) *Contemporary issues in curriculum*(pp. 145-152). Boston, MA: Allyn & Bacon.

ВПЛИВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ПОЛТАВСЬКОГО ОБЛАСНОГО ЕКОЛОГО-НАТУРАЛІСТИЧНОГО ЦЕНТРУ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ НА ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГО-ВАЛЕОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИХОВАНЦІВ ЗАКЛАДУ

Чайка Т.В.

Полтавський обласний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді

Одним із завдань сучасної освіти є створення середовища для розвитку всебічно здорової дитини, формування в неї свідомого ставлення до свого життя та здоров'я, оволодіння основами здорового способу життя. Тому знання основ здорового способу життя стає невід'ємною частиною освітнього процесу в закладах освіти, серед яких стоїть також і Полтавський обласний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді.

Напрямок роботи по збереженню здоров'я вихованців набуває особливого значення сьогодні, коли екологічна ситуація в Україні значно погіршилась і стала кризовою. Тому одним з першочергових завдань еколого-натуралістичного центру є формування культури здоров'я, як основи творчої самореалізації вихованців.

Бути здоровим – це природний покликання людини. Сучасне визначення „здоров'я” не обмежується лише медичним підходом (відсутність хвороби), а й характеризується фізичною, психологічною, соціальною гармонією людини, доброзичливим ставленням до людей і оточуючого середовища [1].

Здоров'я – найбільша людська цінність, яку багато людей починають цінувати і берегти, втративши значну частину цього скарбу, відпущеного природою, одна з глобальних проблем, яку потрібно вирішувати не лише лікарям, а й психологам та педагогам.

Формування у вихованців навичок валеологічного виховання, розвиток фізичних можливостей особистості, соціальна і фізична підтримка дитячого організму – одне з головних завдань освітнього процесу закладу.

Освітній процес – це відповідний шлях систематизованого процесу можливого формування мотивів корисної для індивіда і суспільства поведінки. Тому роль закладів позашкільної освіти еколого-натуралістичного спрямування у збереженні й зміцненні здоров'я вихованців повинна стати провідною.

Відповідно до цих завдань працюють учнівські об'єднання Полтавського обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді. Формування валеологічної компетентності у вихованців реалізується через роботу гуртків різних профілів.

Провідна роль належить учнівським об'єднанням валеологічного напрямку: „Здоровим будь!!!”, „Я у докiллі”, „Я серед природи”, що працюють на базі закладу. Головними завданнями цих учнівських об'єднань є пропаганда здорового способу життя, формування у дітей цілісного ставлення до власного здоров'я та здоров'я інших людей, формування валеологічної компетентності, виховання всебічно розвиненої, валеологічно грамотної особистості. Заняття гуртків проходять під девізом : „Бути здоровим – це модно!!!”. У своїй роботі керівники гуртків застосовують різні форми і методи валеологічного виховання у дітей.

Формування основ здорового способу життя у юннатів Полтавського обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді відбувається також під час освітнього процесу у гуртках сільськогосподарського напрямку („Рослинники”, „Овочівники”), що передбачають вивчення впливу факторів, пов'язаних з сільськогосподарським виробництвом на здоров'я людини, звертається увага на небезпеку продуктів мікробіологічного синтезу, що викликають алергійну активність, що викликає розвиток інших патологій, ознайомлення з технологіями вирощування сільськогосподарських культур, які сприяють зниженню вмісту нітратів.

Велике значення для профілактики захворювань та здоров'я організму має використання лікарських рослин. Під час занять гуртків „Лікарські рослини” розкриваються переваги рослин перед хімічними препаратами та антибіотиками. Також на заняттях гуртка учні вивчають лікарські рослини радіопротекторної дії, засоби лікування захворювань фітотерапевтичними методами тощо.

У процесі занять гуртків екологічного напрямку „Барви природи”, „Чарівний світ природи”, „Мій рідний край, моя земля”, „Юні охоронці природи”, „Природа рідного краю”, „Юні друзі природи”, формується усвідомлення нерозривного зв'язку людини з довкіллям, залежності здоров'я від стану навколишнього середовища, впливу антропогенних факторів на життєдіяльність людини. В основу роботи гуртків покладено екскурсійно-практичний принцип, що сприяє вихованню в дитини потреби у збереженні довкілля як середовища мешкання людини.

Набувши конкретних теоретичних знань, юннати беруть участь у екологічних експедиціях „Чиста хвиля”, які проводяться еколого-натуралістичним центром вже багато років поспіль.

Екологічні експедиції відкривають шлях до пізнання оздоровчої цінності природи, дають змогу практично здійснювати комплексний підхід до вивчення природних ресурсів, використовувати вплив природи для гармонійного розвитку особистості, поновлення фізичних і духовних сил [3].

Пропаганда здорового способу життя проводиться також через інформаційно-методичну роботу закладу, підготовлено цикл лекцій і бесід про здоровий спосіб життя та профілактику шкідливих звичок: „Шкідливий вплив куріння на органи дихання”, „Як зберегти здоров’я”, „Серйозно про несерйозне”, „Гігієна дихання” та ін. Педагоги закладу постійно беруть участь у семінарах та конференціях, присвячених проблемі валеологічної компетентності, проводять організаційно-масову роботу: різноманітні лекції по збереженню здоров’я, екскурсії, тижні здоров’я, кінолекторії.

Навчити здоров’ю – на сьогоднішній першочергове завдання освітнього процесу творчих учнівських об’єднань закладів позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку.

Виховання загальної культури здоров’я – глобальна мета, вирішити яку покликана позашкільна освіта. Знання та навички, набуті в процесі гурткових занять, мають закласти підвалини здорового способу життя, на яких пізніше сформуються валеологічні звички, поведінка і світогляд, що врешті-решт, дасть змогу створити індивідуальний здоровий спосіб життя. Здорова дитина є розвиненою людиною, здатною до повноцінної творчої праці.

Література

1. Бондаренко О.М. Формування валеологічної культури особистості як шлях реалізації вимог принципу гуманізації освіти // Проблеми гуманізму і освіти. Зб.матер.наук.-метод. Конф. Т.1. – Вінниця, 2002.
2. Гирусов Э. В., Ширкова И.Ю. Экология и культура. – М., 2004.
3. Домрачева Т.В. Формування валеологічної культури як основи творчої самореалізації вихованців профільних позашкільних закладів // культура здорового способу життя та екологічне виховання як складові змісту позашкільної освіти. Зб. матер. міжнар. наук.-практ. конф. – Полтава, 2010.
4. Колбанов В.В. Валеология: основные понятия, термины и определения.

ВРАХУВАННЯ ВІКОВИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПІДЛІТКІВ В ПРОЦЕСІ ОРГАНІЗАЦІЇ ВИХОВНОЇ РОБОТИ В ЛІТНІХ ОЗДОРОВЧИХ ТАБОРАХ

*Чернецька В., Гриньова М.В.
Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка*

Вирішення виховних завдань у дитячих об’єднаннях обов’язково має спиратися на віковий підхід. Для того щоб здійснити поставлені мету та завдання не достатньо лише зацікавленості педагога, його любові до дітей, недостатньо навіть індивідуального підходу до кожної дитини – жоден із цих засобів не працюватиме без врахування вікових характеристик вихованця [14, с. 11]. Особливо яскраво це видно на прикладі підлітків. У цей період дитина знаходиться на роздоріжжі між тим хто вона є, адже виглядає вона, найчастіше, уже як доросла особа, але психічно ще абсолютно не сформована і не готова до дорослого життя. Цей період є надзвичайно важким. Так, він важкий для вихователів, але насамперед для самих дітей. Завданням вихователів, вожатих полягає в тому, щоб допомогти підліткові перебороти труднощі, створити умови для успішного формування їхньої особистості. Розглянемо вікові особливості середнього та